වෙරුගල් ප්‍රාදේශීය සභාව - 2023
---

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

වෙරුගල් ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය, වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙරුගල් ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වාගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදි. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශර්වයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පළාත් පාලන ආයතන සඳහා වූ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.
ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.
2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන

වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායිත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගැයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලැසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීති,රීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාතර්ාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (i) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව මාගේ වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ (අ) නිරීක්ෂණය හැර ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	2022 දී වෙනත් ආයතන විසින් පරිත්‍යාග කරන ලද රු.1,063,003 වටිනා විද්‍යුත් උපකරණ සහ ගෘහ භාණ්ඩ ආදියෙහි වටිනාකම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ලබන වසරේ සකස් කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි කරනු ලැබේ.	පරිත්‍යාග කරන ලද වත්කම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනයේ ඇතුළත් කළ යුතුය.
(ආ)	ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම රු. 1,305,751ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල රු. 479,400 ක් ලෙස දැක්වීම නිසා වර්ෂය සඳහා ආදායම රු. 826,351 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	ඉදිරි කාලයේ දී සම්පූර්ණයෙන්ම ඇතුළත් කරනු ලැබේ.	ස්ථාවර තැන්පතු පොලිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනයට ඇතුළත් කළ යුතුය.

1.6.2 විගණනයට ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
එකතු වටිනාකම රු. 72,671,920 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 02 කට අදාළ සාක්ෂි විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	ඉඩම් ගොඩනැගිලි සඳහා ඉඩම් ලියවිලි ලබා ගැනීමට මූලික පියවර ගනිමින් පවතී.	ලියවිලි ලබා ගැනීම සඳහා සුදුසු පියවර ගත යුතුය

1.7 අනුකූල නොවීම්

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

නීති,රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිදෙර්ශය
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 571(1),(2), (3)	වර්ෂ 02 කට වැඩි කල් ඉකුත් වූ තැන්පතු 37 ක් සම්බන්ධයෙන් සභාව අදාළ පුද්ගලයින්ට ආපසු දීමට හෝ ආදායමට මාරුකිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	විස්තර සභාව සතුව නොමැත. මේ සම්බන්ධයෙන් නිසි ලියවිලි ලබාගෙන මුදල් රෙගුලාසි අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු කටයුතු කරනු ලැබේ.	මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව අදාළ කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචන

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 645,616 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු. 631,836 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම් , රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම

සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත්කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල්කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ

	ආදායම් ප්‍රභවය	2023				2022			
		ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කල ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිගය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල්කල ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිගය
		රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i)	වරිපනම් හා බදු	80,000	78,000	75,239	2,760	-	-	-	-
(ii)	කුලී	1,447,000	2,002,820	1,226,716	926,220	817,000	2,053,000	1,055,000	998,000
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	1,067,000	1,345,490	1,345,490	-	407,000	231,000	231,000	-
(iv)	වෙනත් ආදායම්	288,500	-	1,828,906	-	1,522,000	1,698,000	1,698,000	-
	එකතුව	2,882,500	3,426,310	3,266,351	778,863	2,748,000	3,982,000	2,984,000	998,000

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කායර්සාධනය

සභාවේ සියලුම ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණයන් පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
කුලී		
අවසාන් දිනට කඩ කුලිය, පානීය ජල සැපයුම් ගාස්තු සහ යන්ත්‍රෝපකරණ කුලිය වශයෙන් අයවිය යුතු රු. 652,820 ක් වසර 03 ත් 10 ත් අතර කාල පරාසයක් හිඟ පැවතුණි.	**මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ තොරතුරු සහිත ලිපි ලේඛන ලබාගෙන මුදල් රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කරනු ලැබේ.**	**හිඟ මුදල් අයකර ගැනීම කඩිනම් කිරීමට පියවර ගත යුතුයි.**

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගිතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුබ විහරණය, පහසුව හා

සුහසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

3.1 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2019 වර්ෂයේ මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතියක ගෙවිය යුතු රු. 114,852 ක එකතු කළ අගය මත බද්ද දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට මේ දක්වා ගෙවා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු නොකර තැන්පතු ගිණුමේ දක්නට තිබුණි.	අදාළ රු. 114,852 ක වටිනා Vat මුදල් අදාළ දෙපාර්තමේන්තුවට ගෙවීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	අදාළ දෙපාර්තමේන්තුවට නියමිත කාලයට ගෙවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
3.2.1 නඩත්තු සහ අලුත්වැඩියා නොකිරීම		
සභාව සතු වාහන 08ක් අලුත්වැඩියා කර නැවත භාවිත කිරීමට හෝ වෙන්දේසියේ විකිණීමට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	**දැනට මූල්‍ය තත්ත්වය අනුව කටයුතු කර තිබේ..**	**වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛ අංක: 05/2020 වත්කම් කළමනාකරණ චක්‍රලේඛය අනුව කටයුතු කළ යුතුය.**
3.2.2 නිෂ්ක්‍රීය වත්කම්		
ශ්‍රී ලංකා වරාය මෝය ආශ්‍රිතව පිහිටි රු. 1,483,472 ක් වටිනා අයිස් කර්මාන්තශාලා ගොඩනැගිල්ලක් 2004 වසරේ සිට අදාළ අරමුණට භාවිතා නොකර **නිෂ්ක්‍රීයව දක්නට තිබුණි.**	පිළිතුරු සපයා නොමැත.	අදාළ අරමුණ සඳහා භාවිතා කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ප්‍රාථමික මට්ටමේ පුරප්පාඩු 09ක් ද, ද්විතීයික මට්ටමේ පවතින අනෙකුත් පුරප්පාඩු 05ක් සමග එකතුව පුරප්පාඩු 14ක් පිරවීමට කටයුතු නොකිරීම නිසා සභාවෙන් මහජනතාවට සපයන සේවාවන් දුවර්ලව පැවතුණි.	**අදාළ පුරප්පාඩු පිරවීම සඳහා අදාළ දෙපාතර්මේන්තු වෙත දැනුම් දී ඇත. එහෙත් තවමත් පුරප්පාඩු පුරවා නොමැත.**	**පුරප්පාඩු පිරවීමට කටයුතු කළ යුතුයි.**

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 තිරසාර සංවධර්න ඉලක්ක

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2017 අංක **19** දරන තිරසර සංවධර්න පනත අනුව තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක ලෙස ඉලක්ක හතරක් හඳුනාගෙන ඇති අතර, සම්පත් කායර්ක්ෂමව හා ඵලදායී ලෙස භාවිත කිරීමෙන් ළඟා කර ගත හැකි වෙනත් ඉලක්ක හඳුනාගෙන ඒවා භෞතිකව ළඟාකර ගත හැකි ලෙස සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණි.	කායර්ක්ෂමව භාවිතා කළ හැකි දශර්ක හඳුනාගෙන යොදවා ගැනීමෙන් ක්‍රියාමාගර් ගනු ලැබේ	තිරසාර සංවධර්න ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා සැලැස්මක් සකස් කිරීමට පියවර ගත යුතුය